

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Remissyttrande om Miljömålsberedningens betänkande "Sveriges nationella klimatmål – uppdaterat etappmål till 2030"

Sveriges nationella klimatmål – uppdaterat etappmål till 2030

Er ref: KN2025/02178

Svensk Handel som är en bransch- och arbetsgivarorganisation för små och stora företag inom parti-, detalj- och e-handeln med cirka 260 000 medarbetare får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Sverige är beroende av handeln. Utan den ingen tillväxt och utveckling, och ingen hållbar omställning. Svensk Handels medlemsföretag är genom sina verksamheter inom handelns olika delar stora beställare av transporter och i vissa delar också transportörer. Sett till tonkilometer är handeln den bransch i Sverige som transporterar mest bortsett från malmtransporter. Tillförlitliga, hållbara och kostnadseffektiva transporter är avgörande för att den svenska handeln ska fungera.

Handelns transporter skiljer sig från övriga näringslivets transporter på så sätt att våra varor har fler leveranspunkter. Transporterna måste dels nå butiker i alla Sveriges kommuner, dels nå konsumenten på den plats som konsumenterna själv önskar och ofta på tider som passar mottagaren. Inom dagligvaruhandeln rör det sig dessutom ofta om brådskanie leveranser med färsk- och kylvaror då konsumenterna helst vill ha så stor del av produktens hållbarhetstid hemma snarare än på ett lager eller i en butik.

Sammantaget har handeln både lätta och tunga transporter men är nästan uteslutande beroende av fordonstransporter sista milen. Handelns inrikes transporter sker till drygt 90

procent med lastbil (mot snittet i näringslivet som är 65 procent). Drygt 5 procent sker med tåg och resterande få procent sker med fartyg eller flyg. Handeln är beroende av både import och export av sina varor och står för 14% av de svenska skatteintäkterna och 11% av svensk BNP.

Svensk Handels medlemmar har höga miljöambitioner – inte minst drivna av konsumenters förväntningar och krav på klimatneutrala transporter. Elektrifieringen av transporter är därför en viktig nyckel för både handeln och att Sverige ska nå sina ambitiösa miljömål.

Synpunkter på betänkandets förslag och innehåll

Svensk Handel delar bilden av att det fortsatt finns behov av tydliga politiska signaler efter 2030 om att fasa ut fossila utsläpp i transportsektorn. Förslaget om att ett uppdrag läggs till relevanta myndigheter att föreslå mål eller indikatorer för utfasning av fossila bränslen och elektrifiering av fordonsflottan som kompletterar EU-lagstiftningen ställer vi oss därtill bakom.

Tydliga mål hjälper till att bygga en marknad för effektivisering och skapar investeringsmöjligheter. Detta behöver dock ske i dialog med berörda aktörer för att sätta mål som är rimliga att nå. Sveriges handelsföretag vill ställa om - och gör det i en hisnande fart. Transporter är ett tydligt exempel. Svenska handelsföretag är mycket ambitiösa i arbetet med att bli mer hållbara. Vi delar målbilden om ökad hållbarhet i transportsektorn, men vägen dit måste vara farbar. Det innebär att ställa rimliga krav som är möjliga att uppnå.

Svensk handel föreslår därför att förslaget kompletteras med exempelvis ordet "hållbara" i enlighet med nedan:

Miljömålsberedningen föreslår:

- att ett uppdrag läggs till relevanta myndigheter att föreslå *hållbara* mål eller indikatorer för utfasning av fossila bränslen och elektrifiering av fordonsflottan som kompletterar EU-lagstiftning.

Redan idag går många av de lätta och små transporterna på el i stora och medelstora städer, det ser sämre ut på landsbygd och glesbygd. Omställningen till eldrivna fordon tar tid då investeringen i nya fordon är dyr och laddmöjligheterna inte ser lika bra ut över hela landet. En lastbil har inte tid att stå på laddning hur länge som helst och det behöver finnas laddpunkter utmed vältrafikerade stråk och vid lastpunkter.

Vi ser även att betalningsviljan hos konsumenten är lägre just nu på grund av rådande omvärldsläge och hushållens försämrade ekonomi. Handeln köper majoriteten av sina transporter och åkeriernas höjda kostnader för omställning av fordonsflottan landar på transportköparen som i sin tur får lägga den på konsument då handelns lönsamhet redan idag är låg.

Elfordon får en högre vikt än fossildrivna fordon då batterierna är tunga, detta gör att fordonets totala vikt tillsammans med last överstiger gränserna för framförande med B körkort. Det har varit svårt att hitta utbildade chaufförer i delar av landet med C körkort vilket då försvårar Handels möjligheter att bidra till omställningen av fordonsflottan. Transportstyrelsens provperiod med inrättande av ett undantag från körkortslagen (1998:488) för förare med B körkort att framföra fordon med en totalvikt som överstiger 3500 kg – men inte mer än 4250 kg som drivs med alternativa bränslen behöver permanentas. Regeringen behöver även ta i beaktande att bärighetskraven på det statliga vägnätet har förändrats över tid och behöver uppgraderas till BK 4 vägar.

Vi delar ambitionen - målet är att köra på el. Dock går det inte att ställa om över en natt. Flera fordonstillverkare har backat om sina prognoser. Bland annat har Volvo Cars backat från sitt mål om att endast sälja elbilar från 2030. I stället har man som nytt mål att mellan 90–100 procent av den globala försäljningen ska vara elektrifierade fordon, alltså helt eldrivna eller laddhybrider.

Här måste verkligheten hörsammas. I stället för orimliga krav behövs dialog gällande en rimlig målsättning, samt tillräckliga och långsiktiga incitament i syfte att accelerera omställningen.

Svensk Handel vill se:

- En hållbar omställning i transportsektorn
- Dialog kring rimliga krav på omställning som är möjliga att uppnå
- Fler morötter snarare än piskor för hållbara transporter

SVENSK HANDEL

Martin Kits, Chef näringspolitik och opinionsbildning

Linda Wedin, Näringspolitisk expert